

Vår saksbehandler
Thor E. Lexow

Vår dato
2023-12-18
Deres dato
2023-11-06

Vår referanse
Deres referanse
23/1900

Olje- og energidepartementet

VKEs kommentarer til forslag til endringer i energimerkeforskriften for bygninger for gjennomføring av bygningsenergidirektiv II

VKE – Foreningen for ventilasjon, kulde og energi, er en arbeidsgiverforening som organiserer ventilasjons-, kulde- og varmepumpebedrifter. VKE har i dag 225 medlemsbedrifter i hele verdikjeden. VKE er en bransjeforening i Byggenæringens landsforening (BNL) og tilsluttet NHO.

Vi viser til høringsbrev fra OED datert 6. november 2023 om høring av endringer i energimerkeforskriften for bygninger for gjennomføring av bygningsenergidirektiv II.

VKE slutter seg til høringsuttalelsen fra BNL. Vi ønsker i det følgende å komme med utfyllende kommentarer til enkelte av BNLs viktigste innspill til forslaget.

Vedr. tittel:

Det foreslås å endre tittelen på forskriften fra:

Forskrift om energimerking av bygninger og energivurdering av tekniske anlegg (energimerkeforskriften for bygninger)

til:

*Forskrift om energimerking av bygninger og energivurdering **av varme- og klimaanlegg** (energimerkeforskriften for bygninger)*

VKEs uttalelse:

Forskriften omfatter både energimerking og energivurdering og det blir da feil å benytte kottittelen "energimerkeforskriften for bygninger".

Erfaringene fra tilsyn med gjennomførte energivurderinger av tekniske anlegg har vist at plikten til å gjennomføre energivurdering i liten grad blir fulgt opp (NVE 2017). Forskriftens kottittel med ensidig fokus på energimerking kan ha bidratt til at energivurderinger av tekniske anlegg i liten grad er blitt fulgt opp. Riktig dimensjonerte, vedlikeholdte og velfungerende tekniske anlegg for varme, klima og ventilasjon vil bidra til energieffektiv drift av bygg og et godt inn klima. Energivurdering er en viktig del av energimerkeordningen og utløsende for energiltak.

For å knytte koblingen av forskriften tydeligere mot bygningsenergidirektiv II foreslås VKE at kottittelen på forskriften endres til:

"Bygningsenergiforskriften"

Vedr. § 1 Formål:

*"Forskriften skal bidra til å sikre informasjon til markedet om boliger, bygningers og tekniske anleggs energitilstand og mulighetene for forbedring, for derigjennom å skape større interesse for konkrete **energiltak**, konkrete tiltak for omlegging til fornybare energikilder, og gi en riktigere verdsetting av boliger og bygninger når disse selges eller leies ut.*

***Kravene til energivurdering av varme- og klimaanlegg skal bidra til at slike anlegg fungerer effektivt og med minimal miljøbelastning.**"*

VKEs uttalelse:

Formålet med bygningsdirektiv II er å fremme en forbedring av energiytelsen i bygninger, idet det tas hensyn til uteklima og lokale forhold samt krav til inneklimate og kostnadseffektivitet. I forskriftens formål er ikke inneklimate nevnt. VKE foreslår å legge til inneklimate ved å endre første ledd som følger:

*"Forskriften skal bidra til å sikre informasjon til markedet om boliger, bygningers og tekniske anleggs energitilstand og mulighetene for forbedring av energiytelsen og inneklimate, for derigjennom å skape større interesse for konkrete **energi- og inneklimateiltak**, konkrete tiltak for omlegging til fornybare energikilder, og gi en riktigere verdsetting av boliger og bygninger når disse selges eller leies ut."*

Vedr. § 3. Definisjoner:

Det gjøres flere endringer i § 3, deriblant å definere begrepet varmeanlegg:

"e. varmeanlegg: anlegg i eller ved bygningen for å sørge for oppvarming av bygningen,"

VKEs uttalelse:

VKE mener at det blir feil i definisjonen av varmeanlegg å referere til "oppvarming av bygningen". Vi peker på at begrepet oppvarming etter NS 3031:2014, NS 3700:2013 og NS 3701:2012 tydelig er definert å bare omfatte romoppvarming og ventilasjon, og ikke tappevann.

Med foreslått definisjon av varmeanlegg vil vurdering av tappevannsproduksjon og anlegg for tappevann ikke inngå. Vi anbefaler sterkt å endre definisjonen av varmeanlegg, slik terminologien i energimerkeforskriften samsvarer med fagterminologien. Dette kan f.eks. gjøres ved å omskrive definisjonen som vist under:

*"e. varmeanlegg: anlegg i eller ved bygningen for å sørge for **varme til bygningen**,"*

Tilsvarende blir det feil i definisjonen av brenselsfyrte varmeanlegg å referere til oppvarming av rom og tappevann:

"f. brenselsfyrte varmeanlegg: varmeanlegg med forbrenning av brensel som olje, gass eller fast brensel til oppvarming av rom og tappevann,"

Oppvarming av rom vil her lett forstås som romoppvarming, hvilket betyr at ventilasjonsvarme ikke inngår. Riktig definisjon må være:

*"f. brenselsfyrte varmeanlegg: varmeanlegg med forbrenning av brensel som olje, gass eller fast brensel til å **dekke varmebehov til oppvarming og tappevann**,"*

Vedr. § 13. Plikt til å gjennomføre energivurdering av varme- og klimaanlegg:VKEs uttalelse:

I den norske oversettelsen av bygningsenergidirektiv I (direktiv 2002/91/EF) er "inspection" oversatt til "kontroll" og "assessment" oversatt til "vurdering". Bygningsenergidirektiv II inneholder de samme begrepene og krav om regelmessig kontroll av varme- og klimaanlegg. I de skandinaviske språkene er de engelske begrepene oversatt som følger:

Engelsk	Norsk	Dansk	Svensk
Inspection	Kontroll	Eftersyn	Kontroll
Assessment	Vurdering	Vurdering	Bedömning

I forskriften er "kontroll" blitt omgjort til "energivurdering". VKE mener dette er feil bruk av begrepet som igjen bidrar til uklarhet og disharmoni med de begrepene som er etablert i de andre skandinaviske landene og i de europeiske standardene som er utarbeidet for bygningsenergidirektivet.

VKE mener at forskriften bør bruke de begrepene som allerede er etablert i bygningsenergidirektiv II slik at forskriften og bygningsenergidirektiv II er harmonisert.

I forskriftsendringen åpnes det for dokumenterbare systemer og rutiner som alternativ til rapport fra energivurdering. I praksis er betyr dette at eieren er sertifisert etter enten NS EN ISO 50001 for energiledelse eller NS-EN ISO 14001 for miljøledelse og at anlegget er omfattet av systemet.

Formålet med bygningsdirektiv II er å fremme en forbedring av energiytelsen i bygninger, idet det tas hensyn til uteklima og lokale forhold samt krav til inneklimate og kostnadseffektivitet.

Det er et krav i bygningsenergidirektiv II artikkel 8 at medlemslandene skal, med det formål å optimalisere energibruken til tekniske bygningssystemer, fastsette systemkrav for å optimalisere energiytelsen til tekniske bygningssystemer, riktig installasjon og passende dimensjonering, justering og kontroll av de tekniske bygningssystemene som installeres i eksisterende bygninger. Dette skal inkludere varme- og kjøleanlegg og store ventilasjonsanlegg.

Energivurdering (kontroll) av varme- og klimaanlegg er derfor et godt virkemiddel for langt på vei å oppfylle kravet i artikkel 8. Et energi- eller miljøledelsessystem vil ikke nødvendigvis ivareta riktig installasjon og passende dimensjonering, justering og kontroll for å oppnå riktig inneklimate i eksisterende bygninger.

VKE støtter ikke tilføyelsen av sjetten ledd og mener at eieren nødvendigvis ikke har oppfylt plikten til energivurdering (kontroll) av varme- og klimaanlegg selv om eieren har gyldig sertifisering i et energiledelsessystem eller miljøledelsessystem.

VKE ber om at tilføyelse av sjettede ledd "Eier oppfyller plikten til energivurdering hvis virksomheten har gyldig sertifisering i et energiledelsessystem eller miljøledelsessystem og dette systemet omfatter anlegget." strykes.

Dersom departementet likevel mener at eier oppfyller plikten til energivurdering hvis virksomheten har gyldig sertifisering i et energiledelsessystem eller miljøledelsessystem så er det vesentlig at slikt ledelsessystem er sertifisert fra et akkreditert sertifiseringsorgan.

VKE ber om en tilføyelse til sjettede ledd:

*"Eier oppfyller plikten til energivurdering hvis virksomheten har gyldig sertifisering i et energiledelsessystem eller miljøledelsessystem **fra et akkreditert sertifiseringsorgan** og dette systemet omfatter anlegget."*

Vedr. § 14. Utarbeidelse av rapport fra energivurdering:

*Det skal utarbeides en rapport etter energivurderingen av **varme- og klimaanlegg**. Eieren plikter på forespørsel fra NVE og interesserte kjøpere eller leietakere å vise frem rapporten, **eventuelt dokumentasjon fra energi- eller miljøledelsessystem**. Rapporten fra energivurderingen skal minimum ha følgende innhold:*

- a. bygningsidentifikasjon, herunder navn på eier*
- b. beskrivelse av **varme- og klimaanlegget***
- c. sammendrag av energivurderingen med angivelse av avvik fra normalsituasjonen.*

*Energivurderingen skal omfatte tekniske data, dokumentasjon av anlegget og dets driftsopplegg, anleggets funksjon og dimensjonering **i forhold til bygningens behov**.*

Vurderingen av dimensjonering behøver ikke gjentas dersom anlegget eller bygningen ikke er endret siden forrige vurdering

- d. dokumentasjon av registrerte data*
- e. tiltaksliste med anbefalinger om forbedringer av bygningens energitilstand og dimensjonering i forhold til behov*
- f. underskrift og opplysninger om den som er ansvarlig for vurderingen*
- g. generell informasjon om energivurderingsrapporten.*

VKEs uttalelse:

Det er bruken av bygningen som medfører et behov for godt inn klima og dermed et energibehov. Andre ledd bør derfor endres til:

*"Energivurderingen skal omfatte tekniske data, dokumentasjon av anlegget og dets driftsopplegg, anleggets funksjon og dimensjonering i forhold til bygningens **bruk og skal ta hensyn til inn klima og energibehov**."*

VKE deltar gjerne i videre arbeid med forskrifter og veiledninger

VKE representerer en bransje som produserer, installerer og utføre vedlikehold og reparasjoner av varme- og klimaanlegg. VKE ønsker å bidra videre i arbeidet med å videreutvikle et regelverk som bidrar til energieffektive og miljøriktige bygninger som fremmet et godt inneklima. Vi har gjennom en årrekke hatt et godt samarbeid med myndighetene og vi ønsker å fortsette dette gode samarbeidet som rådgiver og samtalepartner.

Med hilsen
for VKE – Foreningen for ventilasjon, kulde og energi

Thor Lexow
Administrerende direktør